

Ludwig van Beethoven

Bonn 1770 – Viena 1827

Compositor alemany d'origen i de cognom flamencs (el seu avi era de Malines). El seu pare havia tingut set fills. En Ludwig observà dots musicals que es proposà d'explotar fent-lo participar en concerts públics, en els quals sobresortí ben aviat com a pianista i improvisador. L'ensenyament musical de Beethoven fou, en bona part, autodidàctic, fins que Christian Gottlob Neefe, organista de la cort, s'encarregà de perfeccionar els seus coneixements. Obtingué el lloc de segon organista al costat del seu mestre, i fou viola de l'orquestra al servei de l'elector. Anà a Viena a rebre lliçons de Mozart. Malauradament, l'estada fou molt curta. Tornà a Bonn, on freqüentà algunes conferències de filosofia a la universitat. Waldstein, a qui Beethoven dedicà més endavant la cèlebre *Sonata opus 53*, insistí a fer tornar el seu protegit a Viena. Haydn s'havia ofert a donar-li lliçons. Aquell mateix any Beethoven es traslladà a Viena, però les lliçons de Haydn no el satisfieren, i les amplià amb Schenk, Albrechtsberger i Salieri. Ben aviat sobresortí a Viena pels seus dots de compositor i de pianista. Des d'aleshores començà a publicar regularment les seves obres. Wilhelm von Lenz fou el primer musicòleg a distingir tres estils o maneres dins l'obra de Beethoven, divisió no gaire exacta, però que ha fet fortuna. En la primera (fins el 1800), les obres de Beethoven no es distingeixen, formalment, de les de Haydn i de Mozart, però tenen trets originals molt característics; així, el *Concert per a clavecí o pianoforte en mi bemoll major* (1784), i el *Ritterballet* (1790–91), entre les obres primerenques. Segueixen les primeres obres per a piano, sonates, entre les quals l'anomenada *Patètica, opus 13*, els dos primers concerts per a piano i orquestra, la primera simfonia, els sis primers quartets, *opus 18*, i el cèlebre *Septet opus 20*. Cap a la fi d'aquesta època se li manifestà la sordesa, que acabà esdevenint total. A més, patia d'afeccions intestinals continuades, i no en tenia cura. El seu ímpetu de creador no es veié, tanmateix, afectat per la sordesa; aquesta culminà amb una crisi l'any 1802, després d'una inútil cura de repòs a Heiligenstadt, crisi coneguda per una lletra en la qual revela una lluita titànica per a superar la depressió que li causava el mal, que ja veia inguarible, i la coratjosa decisió amb què rebutjà el suïcidi i es proposà de continuar vivint. Així començà la segona etapa (del 1801 fins al 1814), en la qual dugué a terme una reforma de l'estructura clàssica de la simfonia, substituint el minuet per un *scherzo* que permetia una major llibertat en la composició. La *Segona Simfonia* ja conté un *scherzo*, però és en la *Tercera Simfonia*, anomenada *Heroica*, on aquest té ja les seves característiques definitives. Entre el 1804 i el 1808 compongué la *Tercera*, la *Quarta*, la *Cinquena* i la *Sisena* simfonies; les dues últimes, que foren creades amb molt poc temps de diferència, han tingut una difusió extraordinària. La *Sisena Simfonia, opus 68, Pastoral*, ofereix característiques netament pre-romàntiques: el culte a la natura, la vida del camp idealitzada, la tempesta que neix i s'esvaeix. La *Setena* i la *Vuitena* aparegueren simultàniament l'any 1812. Mentrestant, havia publicat el seu *Concert per a violí* i els tres darrers per a piano i orquestra, així com els tres quartets *Rassumovski, opus 59*, i havia entrat, per primera i única vegada, en el camp de l'òpera. El resultat fou *Fidelio*, basada en un drama de Bouilly titulat *Léonore, ou l'amour conjugal*, estrenada a Viena, sense èxit, l'any 1805 amb el títol de *Leonore*; una segona versió, l'any següent, tampoc no en tingué, i no fou fins l'any 1814 que, en un tercer arranjament, obtingué un èxit definitiu. D'aquesta època són també algunes de les seves sonates més famoses: *Aurora, opus 53*, i l'*Appassionata, opus 57*, per a piano, i la *Sonata a Kreutzer, opus 47*, per a violí i piano. Tot i respectar la forma clàssica de la sonata, l'amplià i desenvolupà els temes amb una extensió desusada fins aleshores. L'any 1808 Jeroni Bonaparte li oferí el càrrec de mestre de capella a la cort de Kassel. Però els seus amics (els prínceps Kinsky, Lobkowitz i l'arxiduc Rodolf d'Àustria) acordaren de crear una pensió anual de 4 000 florins perquè el compositor romangués a Viena. Això fou acceptat per ell, car li assegurava una certa independència econòmica, bé que els trasbalsos de la guerra contra Napoleó i la mort dels seus protectors Kinsky i Lobkowitz el deixaren pràcticament sense pensió del 1811 al 1815. Aquest any la seva sordesa era total; per a comunicar-se li calgueren quaderns de notes, cent trenta-vuit dels quals han estat conservats. Entrà, així, en l'última fase de la seva vida (del 1815 endavant): creà les darreres sonates per a piano, com la *Hammerklavier, opus 106*, els últims i aleshores incompresos quartets, la *Gran Fuga* per a corda, *opus 133*, i la *Missa Solemnis en re major*, dedicada al seu protector, l'arxiduc Rodolf, quan fou creat arquebisbe, i que no acabà fins l'any 1823. Però, per damunt de tot, cal

esmentar la *Novena Simfonia*, en l'últim moviment de la qual introdueix, per primer cop, la veu humana. El text cantat és extret de l'*Oda a l'Alegria*, de Schiller. Un precedent d'aquesta obra era la *Fantasia per a piano, orquestra i cor*, opus 80, acabada l'any 1808. És una admirable explosió de joia en un home que veia amargats els últims anys per contrarietats. Les seves malalties se succeïren; després d'una pulmonia al final del 1826 aparegué una hidropesia combinada amb una cirrosi hepàtica, que acabà els dies del compositor. Beethoven només en part fou un incomprès, car no li faltaren mai admiradors ni protectors que s'ocupessin de fer ressaltar la seva obra en ocasions tan assenyalades com el Congrés de Viena (1815), durant el qual el comte Rassumovski donà una gran recepció en honor seu. El seu caràcter, esdevingut brusc a causa sobretot de la seva sordesa, ho fou també pels fracassos en el terreny sentimental. Els seus amors per Giulietta Ricciardi, per Theresia von Brunswick i altres enamoraments passatgers li deixaren senyals indelebles. Fou visitat per figures musicals com Cherubini, Rossini, Schubert, Weber i el joveníssim Liszt. Gràcies als bons oficis de Bettina Brentano conegué Goethe, que ell admirava i sobre poesies del qual havia compost alguns *lieder*. La seva influència sobre generacions venidores fou inesborrable, car promogué la transformació de la música occidental, de la qual és, potser, el

compositor més representatiu.

Principals obres de Beethoven	
Any	Obra
1799	<i>Sonata nº 8 en do menor per a piano, opus 13 (Patètica)</i>
1800	<i>Quartet nº 2 en sol major per a corda, opus 18</i>
1801	<i>Sonata nº 5 en fa major per a violí y piano, opus 24</i>
1801	<i>Sonata nº 2 en do sostenint menor per a piano, opus 27 (Clar de lluna)</i>
1802	<i>Sonata nº 9 en la menor per a violí y piano, opus 47 (Kreutzer)</i>
1805	<i>Simfonia nº 3 en mi bemoll major, opus 55 (Heroica)</i>
1805	<i>Sonata nº 23 en fa menor per a piano, opus 57 (Appassionata)</i>
1805	<i>Concert nº 4 en sol major per a piano y orquestra, opus 58</i>
1806	<i>Concert en re major per a violí y orquestra, opus 61</i>
1808	<i>Simfonia nº 5 en do menor, opus 67</i>
1808	<i>Simfonia nº 6 en fa major, opus 68 (Pastoral)</i>
1809	<i>Concert nº 5 en mi bemoll major per a piano, opus 73 (Emperador)</i>
1810	<i>Egmont, opus 84 (obertura)</i>
1812	<i>Simfonia nº 7 en la mayor, opus 92</i>
1814	<i>Fidelio, opus 72 (òpera)</i>

1818	<i>Sonata en si bemoll major per a piano, opus 106 (Hammerklavier)</i>
1822	<i>Sonata nº 32 en do menor per a piano, opus 111</i>
1823	<i>Variacions en do major per a piano sobre un vals de Diabelli, opus 120</i>
1824	<i>Missa en re major, opus 123 (Missa solemnis)</i>
1824	<i>Simfonia nº 9 en re menor, opus 125</i>
1825	<i>Gran fuga en si bemoll major per a quartet de corda, opus 133</i>